

El futur dels boscos mexicans depèn dels joves

10/2008 - Biologia. La gestió forestal comunitària a Mèxic és reconeguda arreu del món, ja no només perquè la gran majoria del boscos del país està en mans de la població indígena, sinó perquè també fomenta un ús sostenible dels recursos, i enforteix l'organització social de la comunitat. San Juan Nuevo Parangaricutiro n'és un exemple, i una darrera investigació ha volgut comprovar si les futures generacions estan preparades per continuar amb la gestió de les empreses forestals comunitàries. L'educació dels joves i la promoció d'una consciència ambiental i cultural local semblen ser dues condicions sine qua non.

Comunitat forestal de San Juan Nuevo Parangaricutiro

A Mèxic, les comunitats índigenes tenen accés a la gestió de gairebé el 80% de l'àrea forestal del país. Més d'un miler de comunitats índigenes estan aprofitant els seus boscos mitjançant les seves pròpies empreses forestals, les quals enforteixen l'organització social i augmenten el creixement econòmic de la comunitat, permetent una major participació local en les decisions sobre la gestió dels recursos naturals. L'empresa forestal de la comunitat indígena de San Juan Nuevo Parangaricutiro, situada al sud-est mexicà, n'és un exemple d'èxit i reconegut a nivell internacional. Es va crear el 1981 i, des d'aleshores, els membres de la comunitat, anomenats "comuneros", han treballat i s'han capacitat per gestionar els seus boscos de manera sostenible. Les decisions sobre el funcionament de l'empresa són preses en assemblea i a mà alçada pels més de 1.300 comuneros. En el futur, seran les noves generacions les que decidiran si l'empresa continua amb les activitats de gestió forestal sostenible, i hauran de tenir els coneixements necessaris per mantenir el seu èxit. Així doncs, és important estudiar si els joves estan ben informats sobre la gestió dels seus boscos i quin paper juga l'escola en l'ensenyança d'aquests coneixements.

En aquesta investigació es va analitzar el coneixement i l'interès ambiental de 102 estudiants de l'escola de batxillerat de San Juan. Els joves tenien entre 15 i 18 anys. Es van utilitzar cinc tècniques d'estudi, entre elles, un qüestionari de 10 preguntes sobre conceptes ambientals trobats als llibres de text de l'escola, i un exercici en el que els joves havien d'acabar la frase: "Quan tingui 30 anys treballaré com a ...".

Els resultats de les anàlisis estadístiques suggereixen que els joves tenen un coneixement baix dels conceptes ambientals preguntats en el qüestionari, tot i que havien estat ensenyats a classe pels mestres, tant si eren fills de "comuneros" com si no. Els joves tampoc tenen interès en treballar a l'empresa forestal en el futur.

Davant d'aquests resultats, es va recomanar a les autoritats planificar estratègies educatives que vinculessin l'escola de batxillerat amb la comunitat, amb la finalitat d'informar als joves sobre la importància de la gestió forestal sostenible que es realitza a San Juan, fomentar l'interès per involucrar-se amb l'empresa i, així, assegurar la conservació dels seus boscos i el desenvolupament de la comunitat a llarg termini.

Isabel Ruiz-Mallén i Laura Barraza

Institut de Ciència i Tecnologia Ambientals

Universitat Autònoma de Barcelona

Are adolescents from a forest community well-informed about forest management? Ruiz-Mallen, I; Barraza, L. JOURNAL OF BIOLOGICAL EDUCATION, 42 (3): 104-111 SUM 2008